

The Quranic Documents of Non-Negotiation with the United States in the Declaration of the Second Step*

Ali Agha Safari^۱

Seyyed Ali Ahmad Rezaei^۲

Abstract

One of the most challenging issues raised by the Supreme Leader is the negotiation with the United States. He was not optimistic about the negotiations, considering the requirements of the Islamic Ummah, and in many cases stated that negotiations should not be held with US for various reasons, including the non-compliance of the United States with its obligations. Given that negotiation and non-negotiation with the United States have far-reaching implications for Islamic society, it is necessary to discuss the Quranic documentation of the Leader's opposition in this regard, emphasizing the views of American Orientalists. The present study has analyzed the mentioned issue using descriptive-analytical method and referring to the verses of the Quran and referring to the statements of the Supreme Leader and the views of American Orientalists. The findings suggest that the reason for the Leader's opposition was that the United States and some of its Orientalists have shown over the years that they are arrogant and do not stand with their commitments. As a result, not-fulfilling promise, distrust, threats to national security, and maximum pressure will be the consequences of unconditional negotiations with such stubborn enemies. The revelatory word also states that Muslims have no right to retreat in the face of such enemies, but must stand up to their extravagance and avoid any dependence on them, and rise up to defend the oppressed in order to intimidate them in all areas.

Keywords: Quranic Documents, Supreme Leader's Viewpoint, Non-negotiation with the United States, Arrogance, Orientalism.

---

*.Date of receiving: ۲۶, September, ۲۰۲۱, - Date of correction: ۱۶, October, ۲۰۲۱ - Date of approval: December ۱۸, ۲۰۲۱.

۱- Assistant Professor, Department of Quran and Sciences, Al-Mustafa International University, Qom.

(Corresponding Author) a.a.safari1364@gmail.com

۲ - Master Student in Quranic Interpretation and Sciences, Al-Mustafa International University, Qom.

sayyedalirezaee@gmail.com.

مستندات قرآنی عدم مذاکره با آمریکا در بیانیه گام دوم*

علی آقاصفیری^۱ - سید علی احمد رضایی^۲

چکیده

یکی از چالش‌برانگیزترین مسائل مطرح شده در بیانات مقام معظم رهبری (دامت برکاته) مذاکره با آمریکا است. ایشان با در نظر گرفتن اقتضائات امت اسلامی نسبت به مذاکره خوش‌بین نبوده و در بسیاری از موارد تصریح نمودند که به دلایل مختلف از جمله عدم پابندی آمریکا به تعهداتش مذاکره با او انجام نشود. با توجه به اینکه مذاکره و عدم مذاکره با آمریکا آثار و پیامدهای فراوانی برای جامعه اسلامی دارد، لازم است که مستندات قرآنی مخالفت رهبری در این باره با تأکید بر دیدگاه مستشرقان آمریکایی مورد بحث و بررسی قرار گیرد. پژوهش حاضر با استفاده از روش توصیفی - تحلیلی و با تمسک به آیات قرآن و مراجعه به بیانات مقام معظم رهبری (دامت برکاته) و دیدگاه مستشرقان آمریکایی، مسئله یادشده را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده است. یافته‌ها حکایت از آن دارد که علت مخالفت رهبری به خاطر آن بوده است که آمریکا و برخی از مستشرقان در مقام نظر و عمل طی سالیان ممتد نشان داده‌اند که خوی استکباری داشته و پایبند تعهداتشان نیستند. در نتیجه بدعهدی، بی‌اعتمادی، تهدید علیه امنیت ملی، فشار حداکثری از پیامدهای مذاکره بی‌قید و شرط با چنین دشمنان عنود و لجوج خواهد بود. همچنین کلام و حی نیز تصریح دارد که مسلمانان حق ندارند، در برابر چنین دشمنانی عقب‌نشینی کنند، بلکه باید در برابر زیاده‌خواهی آنان ایستاده و مقابله کنند و از هر نوع وابستگی به آن‌ها اجتناب و جهت دفاع از مظلومان قیام کنند تا موجب رعب و وحشت آنان در تمام عرصه‌ها شوند.

واژگان کلیدی: مستندات قرآنی، دیدگاه مقام معظم رهبری، عدم مذاکره با آمریکا، استکبار،

استشراق.

* تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۷/۴، تاریخ اصلاح: ۱۴۰۰/۷/۲۴ و تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۹/۲۷.

^۱ - استادیار گروه قرآن و علوم، جامعه المصطفی العالمیه (ره)، قم (نویسنده مسئول). a.a.safari1364@gmail.com

^۲ - دانش‌پژوه کارشناسی ارشد تفسیر و علوم قرآن، جامعه المصطفی العالمیه (ره)، قم. sayyedalirezae@gmail.com

مقدمه

با خروج دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا از برجام و قراردادن تحریم‌های یک جانبه علیه جمهوری اسلامی ایران و برای دستیابی به اهداف و مقاصد شان، بحث مذاکره با جمهوری اسلامی ایران را پیشنهاد داده و قول دادند تا در صورت موافقت با مذاکره تحریم‌ها برداشته شود، ولی با توجه به داشتن خوی استکبار و سابقه‌ای بدعهدی و بدقولی آمریکا با جمهوری اسلامی مخصوصاً در توافق‌نامه هسته‌ای، این درخواست از سوی مقام معظم رهبری مردود اعلان شد و همین امر موجب شد که عده‌ای موضع‌گیری‌های غلط داشته و برچسب‌های خلاف واقع و ناشایست به رهبری بزنند و به نوعی اعتراض کنند و این تصمیم را خلاف مصلحت ملی قلمداد کنند.

با عنایت به مهم بودن مسئله، نگارندگان تصمیم گرفتند که ریشه‌ها و دلایل قرآنی تصمیم رهبری بر ناصواب بودن مذاکره با آمریکا را بررسی و دیدگاه قرآن کریم در این نوع تصمیم‌گیری‌ها را تبیین و تشریح نمایند.

لازم به ذکر است، با توجه به اهمیت و راه‌آورد‌های فراوان این مسئله، پژوهش‌هایی در زمینه مذاکره با آمریکا و هر نوع روابط با این کشور و عملکرد مستشرقان آن‌ها، صورت گرفته و محققان به موضوعات متعددی ورود پیدا کرده و جوانب مختلف آن را اعم از نقاط قوت و ضعف بیان کرده‌اند که به نمونه‌های از آن اشاره می‌شود: «کالبدشناسی مذاکره هسته‌ای ایران و آمریکا تا حصول برجام و تصویب قطعنامه ۲۲۳۱»، نوشته حبیب‌الله ابوالحسن شیرازی، پژوهشنامه روابط بین‌الملل، سال هشتم، شماره سی‌ام، تابستان ۱۳۹۴، دانشکده علوم سیاسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران؛ «خروج ترامپ از برجام و ناکارآمدی شورای امنیت سازمان ملل»، مرتضی نعمتی زرگران، فصلنامه علمی مطالعات روابط بین‌الملل، دوره ۱۳، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۹، صفحات ۱۷۵-۲۰۳؛ «پیامدهای توافق هسته‌ای بر روابط جمهوری اسلامی ایران و اتحاد اروپا»، جعفر قامت؛ محمدرضا پورقوشچی، فصلنامه علمی مطالعات روابط بین‌الملل، دوره ۹، شماره ۳۵، پاییز ۱۳۹۵، صفحات ۱۶۵-۱۸۸؛ «تخلفات آمریکا از معاهدات بین‌المللی با نظر به بیانیه گام دوم»، رشیدی احمدآبادی، علی، مجله پژوهش و مطالعات اسلامی، اسفند ۱۳۹۹، سال دوم - شماره ۲۰، صفحه ۸۲-۱۰۲؛ «بررسی مهم‌ترین مبانی قرآن پژوهی مستشرقان (با تأکید بر قرآن پژوهان آمریکایی)»، محمدجواد اسکندرلو و سید حسین علوی، دوفصلنامه علمی قرآن پژوهی خاورشناسان، سال پانزدهم، ش ۲۸، بهار و تابستان ۱۳۹۹، صفحات ۲۸-۹. در این مقاله مبانی و پیش‌فرض‌های مستشرقان آمریکایی به تفصیل تبیین و تشریح شده و

مشخص شده است که بسیاری از آن‌ها با همان پیش فرض‌های غلطی که دارند، به مطالعه قرآن می‌پردازند. در واقع اغراض و اهداف و مقاصدشان خلاف واقع است. لازم به ذکر است، مقالات دیگری نیز در این باره نگاشته شده است که می‌توان تمام آن‌ها را از پیشینه عام مسئله دانست؛ اما بر پایه مطالعات انجام شده، مشخص شد که اثری درباره ریشه‌ها و دلایل قرآنی دیدگاه مقام معظم رهبری تألیف نشده و این مقاله می‌تواند نخستین گامی باشد که مستندات قرآنی دیدگاه مقام معظم رهبری در مسئله برجام و پیش فرض‌ها و ره‌آورد‌های ناصواب مستشرقان آمریکایی را مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد. روش پژوهش به صورت کتابخانه‌ای و فیش برداری صورت گرفته و اطلاعات مورد نیاز از طریق مطالعه‌ای کتب، مقالات، سایت‌های اینترنتی و سایر آثار مکتوب حقوقی جمع‌آوری و سپس به تحلیل و طبقه‌بندی و ترتیب آن پرداخته شده است.

الف. مفهوم‌شناسی

شناسایی متغیرها و مفاهیم کلیدی در هر پژوهشی، جهت رفع ابهام و پایایی تحقیق تأثیر بسزایی دارد (عباسی مقدم، ۱۳۷۹: ۳۱). از این رو، پیش از ورود به مباحث اصلی مقاله، ضروری است مفاهیم اصلی مورد تبیین قرار بگیرد.

۱- بیانیه گام دوم

بیانیه «گام دوم انقلاب» منشوری است که در تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۲ توسط حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به مناسبت چهلمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی ایران صادر شده و در آن ضمن یادآوری دستاوردهای گذشته، افق فراروی انقلاب اسلامی را نیز در ضمن هفت توصیه ترسیم کرده‌اند. در واقع بیانیه گام دوم تجدید مطلعی است خطاب به ملت ایران و به‌ویژه جوانان که به‌مثابه منشوری برای «دومین مرحله خودسازی، جامعه‌پذیری و تمدن‌سازی» خواهد بود و «فصل جدیدی از جمهوری اسلامی» را رقم خواهد زد. این گام دوم انقلاب را «به آرمان بزرگش که تمدن نوین اسلامی و آمادگی برای طلوع خورشید عظمی (ارواحنا فداه) هست» نزدیک خواهد کرد (بیانیه گام دوم، ۱۱، ۲۲، ۱۳۹۷).

۲- استشراق

واژه «استشراق» تعاریف متعدد و گوناگونی از آن ارائه شده است که به دلیل اختصار به برخی از مهم‌ترین آن‌ها اشاره می‌گردد: برخی گفته‌اند: «استشراق» مجموعه تلاش‌های علمی غریبان برای

شناسایی و شناساندن کشورها و شرایط جغرافیای، منابع و معادن، تاریخ، قومیت‌ها، زبان، ادبیات، هنر، آداب سنن، عادات، فرهنگ، باورها، ادیان، تمدن‌ها، ویژگی‌های روان‌شناختی، ابعاد خطرناک، حساسیت‌های روحی، نقاط آسیب‌پذیر مردمان کشورهای مشرق زمین از خاور نزدیک و شرق دریای مدیترانه و حتی سرزمین‌های دیگر اسلامی در آفریقای شمالی و دیگر نقاط جهان در جهت کشف ثروت‌های مادی و معنوی آنان برای تأمین منافع غربیان (زمانی، مستشرقان و قرآن، ۱۳۸۵: ۳۵؛ ساسی، الظاهرة الاستشراقیه و اثرها علی الدرسات الاسلامه، ۱۹۹۱: ۵۰).

برخی دیگر گفته‌اند: استشراق که موردنظر و نقد عالمان اسلامی قرار گرفته فقط حوزه خاصی از تلاش‌های استشراق را مدنظر قرار داده که عبارت است از: «اسلام‌شناسی توسط غربیان» (همان). درباره تعریف مستشرق نیز گفته‌اند «کسی که مجموعه‌ای از اطلاعات جغرافیای، تاریخی، زبان، اقوام شرقی، همه شئون فرهنگی اعم از ادیان، مذاهب، باورها، سنت‌ها، مراسم، ادبیات، هنر، گرایش‌ها، قومیت‌ها، تمدن‌ها، حساسیت‌ها و آداب ملت‌های مشرق زمین را داشته باشد، مستشرق می‌گویند.» (سعید، شرق‌شناسی، ۱۳۷۷: ۷۴). در تبیین آکادمیک این واژه باید که هر کس درباره شرق درس می‌دهد، مطلب می‌نویسد یا تحقیق می‌کند، چه آن فرد یک انسان‌شناس، جامعه‌شناس، مورخ و یا زبان‌شناس باشد، شرق‌شناس یا مستشرق است و کاری که انجام می‌دهد شرق‌شناسی نامیده می‌شود (said, Orientalism, ۲۰۰۳: ۲).

مراد از مستشرقان در این پژوهش، آن دسته از خاورشناسان آمریکایی است که در راستایی سیاست‌های کلان آمریکا حرکت نموده و در واقع اهداف و برنامه‌های کشورشان را می‌خواهند، با شناخت بیشتر از خاورمیانه و کشورهای اسلامی عملیاتی سازند.

مطالعات نشان می‌دهد که برخی از مستشرقان آمریکایی مغرضانه و با پیش‌فرض‌های قبلی به مطالعه و تحقیق روی می‌آورند که این را می‌توان در تألیفاتشان مبنی بر عدم وحانیت قرآن، عدم نبوت و رسالت الهی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، باور به اینکه اسلام دین خاص و قومی خاص و عدم اعتبار روایت اسلامی درباره تاریخ اسلام و قرآن، مشاهده کرد که این ادعاها با مبانی پذیرفته شده مسلمانان کاملاً متفاوت و در تضاد هستند (علوی و اسکندرلو، بررسی مهم‌ترین مبانی قرآن‌پژوهی مستشرقان، ۱۳۹۸: ۱۱).

بدیهی است که این نوع مبانی و پیش‌فرض‌های غلط که از سوی قرآن‌پژوهان آمریکایی همچون «جیمز بلمی»، «مایکل سلنز»، «جان تولان»، «جان ونزبرو» و «کرون» مطرح شده است، موجب

شده است که آنان مصادر و خاستگاه‌های فرضی اتخاذ نمایند و حقایق را خلاف واقع منعکس و گزارش نمایند.

از این رو آنچه مقام معظم رهبری راجع به آمریکا و خصایص و ویژگی‌های آن بیان کرده است، شامل مستشرقان آمریکایی که مأموریت آنان تحقیق بخشی اهداف آمریکاست نیز می‌شود. پیوند شرق شناسی علمی با اهداف سیاسی تا آنجا پیش رفته است که حتی برخی از شرق شناسان در شمار منتقدان جدی قرار گرفته و به صراحت نوشته‌اند که «اگر مستشرقی گفت، ماست سفید است، همیشه جای این احتمال را در ذهن خود نگه دارید که یا ماست اصلاً سفید نیست و یا اثبات سفیدی ماست، مقدمه‌ای برای نفی سیاهی از دغال است» (نیکلسون، تصوف اسلامی و رابطه انسان و خدا، ۱۳۷۵: ۲۰).

ب. تجزیه و تحلیل مستندات قرآنی دیدگاه مقام معظم رهبری

مسئله مذاکره آمریکا با جمهوری اسلامی ایران از جمله موضوعاتی است که در بیشتر رسانه‌های داخلی و خارجی و تألیفات اخیر مورد توجه بوده و گمانه‌زنی‌های فراوانی را به خود اختصاص داده است. با عنایت به اهمیت مسئله سعی می‌شود، در این نوشتار مستندات قرآنی دیدگاه مقام معظم رهبری در این حوزه مورد بحث و بررسی قرار گیرد، تا مشخص شود که ایشان بر چه مبنای تأکید می‌کنند که مسئولین گروه مذاکره حتماً خط قرمزها را حفظ نمایند و به تعهدات آمریکا خوش بین نباشند. سؤال اصلی پژوهش این است که چرا با وجود فشار تحریم‌ها از سوی آمریکا بر جمهوری اسلامی، بازم رهبری نسبت به مذاکره خیلی امیدوار نیست آن هم مذاکره‌ای که در ظاهر می‌تواند به نفع این کشور بوده و گره از مشکلات اقتصادی و تجارتي مردم گشوده شود؟ بر پایه مطالعات سخنان رهبری، عمده دلیل عدم خوش بین بودن ایشان به نتیجه دادن مذاکره با آمریکا به خاطر سابقه سوء و کارنامه سیاه آن کشور در روابط با کشورهای دیگر و به خصوص جمهوری اسلامی ایران و همچنین یافته‌های مستشرقان آن‌ها است. لازم به ذکر است، رهبری برای عدم مذاکره با آمریکا دلایل متعددی ذکر نمودند که ذکر همه‌ای آن‌ها از ظرفیت این مقاله خارج است. از این رو به برخی از مهم‌ترین‌ها اشاره و ریشه‌های قرآنی آن تبیین و تشریح می‌گردد:

۱- دشمنی با انقلاب و نظام اسلامی

یکی از دلایل مخالفت مقام معظم رهبری درباره مذاکره با آمریکا، دشمنی یهودیان نسبت به مسلمانان است. در مورد یهودیان اگر نگاهی به قرآن بیندازیم، می‌بینیم که این امت، امت ظالم

(انعام/۱۴۶)، ستمگر (نحل/۱۱۸)، عصیانگر (مائدة/۷۹)، فسادگر (اسراء/۴)، کینه‌توزترین (مائدة، ۸۲-۸۷) و دشمن‌ترین مردم نسبت به مسلمانان از صدر اسلام تاکنون بوده‌اند؛ چنانکه قرآن می‌فرماید: ﴿لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصَارَى ذَلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيَسِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ﴾ (مائدة/۸۲)؛ «مسلماناً یهودیان و کسانی را که شرک ورزیده‌اند، دشمن‌ترین مردم نسبت به مؤمنان خواهی یافت؛ و قطعاً کسانی را که گفتند: «به راستی ما مسیحی هستیم.»، نزدیک‌ترین آن (مردم)ان در دوستی با مؤمنان خواهی یافت؛ این بدان سبب است که در میان آنان، کشیشان و راهبان هستند؛ و به راستی که آنان (در برابر حق) تکبر نمی‌ورزند»

از مصادیق این آیه استفاده می‌شود که در صورت مذاکره و دست دوستی با آمریکا، به این تفکر و خیال نباشیم که آن‌ها با ما دوست شدند و دست از دشمنی علیه ما برمی‌دارند، نه! ولو اینکه آن‌ها دست دوستی با ما داده باشند باز هم با ما دشمن هستند و دست از دشمنی علیه ما برنمی‌دارند. از بررسی آیه‌های بعدی نیز این هدف روشن‌تر می‌شود. ﴿إِنْ يَثْقَفُوكُمْ يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُم بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ﴾ (ممتحنه/۲)؛ «اگر شما را ببینند، دشمنان شما خواهند بود و دست‌هایشان و زبان‌هایشان را به بدی، به سوی شما می‌گشایند و کفر ورزیدن شما را آرزو دارند.» صاحب تفسیر مراغی در ذیل این آیه شریفه بعد از بیان نکاتی تفسیری در جمع‌بندی مطلب می‌نویسد: کفار آرزوی ضرر و زیان در دین و دنیای مسلمان را دارند، ولی با این وجود باز مشاهده می‌شود که برخی به دنبال ایجاد پیوندهای برادری با آنان هستند و حال آنکه این نوع رفتار و عملکرد را نه عقل می‌پذیرد و نه دین (مراغی، تفسیر المراغی، بی‌تا: ۶۳/۲۸).

علامه طباطبایی درباره خصومت و دشمنی مشرکین می‌نویسد: «مشرکان با وجود این مودت‌ها که بعضی از مؤمنان اعمال می‌دارند، اگر به ایشان دست یابند، دشمنی خود را اعمال می‌کنند، بدون اینکه دوستی‌های مؤمنان تغییری در دشمنی آن‌ها داده باشد.» (طباطبایی، المیزان فی تفسیر القرآن، ۱۴۱۷: ۳۹۲/۱۹).

همچنین قرآن در آیه دیگر می‌فرماید: ﴿قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا... لَنُخْرِجَنَّكَ...﴾ (اعراف/۸۸)؛ در پیام این آیه استاد قرائتی می‌فرماید: اشراف مستکبر، دشمن انبیا بوده‌اند (قرائتی، تفسیر نور، ۱۳۷۴: ۱۱۶/۳). بدون شک کسانی که با انبیا و برنامه‌های او مخالفت و سرکشی کنند، با امت او نیز چنین خواهد کرد و ما امروزه آشکارا دشمنی آن‌ها را مشاهده می‌کنیم.

در آیه ای دیگر نیز دشمنی اهل کتاب نسبت به مسلمانان احراز شده و می فرماید: ﴿مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِّنْ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ﴾ (بقره/ ۱۰۵)؛ «کسانی که از اهل کتاب کفر ورزیدند و مشرکان آرزو ندارند که از جانب پروردگارتان نیکی بر شما فرود آید، درحالی که خدا، رحمتش را به هر کس (شایسته بداند و) بخواهد، اختصاص می دهد؛ و خدا دارای بخشش بزرگ است.»

ریشه این دشمنی و کینه توزی یهودیان و کافران به تعبیر فخر رازی برمی گردد، به اینکه این جماعت خویش را شایسته تر از دیگران به نزول وحی و رحمت و برکت الهی می دانند. از این رو دوست ندارند که وحی و یا رحمتی بر مسلمانان نازل شود (فخر رازی، التفسیر الکبیر، ۱۴۲۰: ۳/۶۳۶).

پس اگر طبق نص صریح این آیه شریفه، یهودیان عصر نزول هیچ خیر و برکت و برتری را برای مسلمانان تحمل نمی کردند و موضع گیری خصمانه داشتند، بدیهی است که در عصر حاضر پیشرفت جهان اسلام و مسلمانان برای آنان غیرقابل تحمل است؛ چون همان نگاه منفی به اسلام و مسلمانان از سوی یهودیان و غربیان، حتی در قالب و نقاب تحقیق ها و پژوهش های علمی و به ظاهر منصفانه به همان قوت استمرار دارد (علوی و اسکندرلو، بررسی مهم ترین مبانی قرآن پژوهی مستشرقان، ۲۰: ۱۳۹۹). «کارل ارنست»، اسلام شناس آمریکایی تصریح می کند که در اروپا و آمریکا هنوز هم اسلام را با همان دیدگاه های لجوجانه استعماری یا دوران استعمار می نگرند که غالباً با فراموشی تقریباً کامل تاریخ استعمار همراه شده است (ارنست، اقتدا به محمد ﷺ، نگرشی نوبه اسلام در جهان معاصر، ۱۳۹۰ ش: ۲۲۱)؛ یعنی غرب تاریخ استعمار را به فراموشی سپرده؛ اما نحوه نگرش آن دوره به اسلام و مسلمانان، هنوز باقی و پابرجاست.

از این رو مشاهده می شود که آنان برای نابودی و متلاشی شدن کشورهای اسلامی تلاش می کنند و ریشه ها و آبخورهای این تلاش های مذبحخانه را امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری (دامت برکاته) به خوبی شناخته و امت اسلامی را نسبت به خطرات و تهدیدات آن آگاه ساخته اند. بر همین اساس است که حضرت امام می فرماید: «دولت آمریکا دشمن شماره اول بشر است.» (امام خمینی، صحیفه نور، ۱۳۶۸: ۱۰/۳۷۳). یا می فرماید: «آمریکا دشمن ماست.» (همان: ۷/۴۱۰). در جای دیگر ایشان آمریکا را به عنوان نابودکننده ملت ایران دانسته و می فرماید: «آمریکا می خواهد ما را از بین ببرد...، می خواهد ما را مستعمره خودش بکند و تمام حیثیت ما را، حیثیت اسلامی ما را، حیثیت ملی ما را، حیثیت ملی ما را و ذخایر ما را می خواهد از بین ببرد.» (همان: ۱۶/۱۸۱). رهبر معظم انقلاب نیز به آن

اشاره کردند. «در طول تاریخ ارتباط آمریکا با ایران، آمریکا همیشه با ایران دشمنی کرده، حتی در آن رژیم طاغوت.» (بیانات آیت الله خامنه‌ای در دیدار دانش‌آموزان و دانشجویان، ۱۳۹۸/۸/۱۲).

بر پایه آیات ذکر شده و فرمایشات حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری (دامت برکاته)، دشمنی آمریکا با ایران یک دشمنی سطحی و جزئی نیست، بلکه یک دشمنی فکری، عقیدتی و زیربنایی است و آمریکا تحت هیچ شرایطی راضی به پیشرفت و ترقی جمهوری اسلامی ایران نبوده و بلکه با اصل نظام مشکل دارد و این مشکل با برجام و غیر برجام حل‌شدنی نیست و گروه مذاکره‌کننده و نسل بیدار و هوشیار انقلاب باید به این مسئله توجه جدی داشته باشند و برای آن تدبیر لازم بیندیشند و اگر مقام معظم رهبری به برجام امیدوار نیست، به خاطر عملکرد سوء دشمنی قسم‌خورده آمریکاست و قرآن کریم نیز در مواجهه و مقابله با چنین دشمنی اجازه زیر بار رفتن و پذیرش شروط استبدادی آن‌ها را به مسلمانان نمی‌دهد.

۲- بدعهدی در همه مذاکرات

یکی دیگر از دلایل مخالفت مقام معظم رهبری در مذاکره با آمریکا بدعهدی و بدقولی آن است که این مسئله به تجربه ثابت شده و هیچ شک و شبهه‌ای برای کسانی که در جریان تحولات تاریخی و تعهدنامه‌های معاهدات بین‌المللی هستند، باقی نگذاشته است و بر اساس رهیافت‌های علمی، عمل به تجربه ضروری است. از این رو گفته‌اند: «تجربه‌ای واقعی است که شخص از سر می‌گذراند (خواه به‌عنوان عامل، خواه به‌عنوان ناظر) و نسبت به آن آگاه و مطلع است.» (پیترسون و دیگران، عقل و اعتقاد دینی، ترجمه احمد نراقی و ابراهیم سلطانی، ۱۳۷۹: ۳۶). یکی از چیزهای که باعث نجات انسان از کمینگاه‌ها، خطرات دشمن در هر عرصه، منحرف شدن از مسیر مستقیم و... می‌شود، استفاده از تجربه گذشته است. تجربه‌ای که انسان‌های عاقل در بسیاری از امور زندگی در کنار دستورات الهی و استفاده از نیروی عقل، از آن نیز استفاده می‌کنند و بقای روابط و عدم آن، عمل نمودن و عدم آن به چیزی، تصمیم‌گیری و عدم آن، به تجربه گذشته برمی‌گردد.

مسئله تجربه و هبرت‌گیری از آن قدر مهم و گره‌گشا است که بخش قابل‌توجهی از آیات به آن اختصاص یافته و انسان را به عبرت‌آموزی و تجربه از زندگی پیشینیان دعوت کرده است. «لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ» (یوسف/ ۱۱۱)؛ «به یقین در حکایت‌های آنان برای خردمندان عبرتی بود!» از سوی دیگر در این آیه شریفه: «قَالُوا لَئِن أَكَلَهُ الدُّبُّ وَ نَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَّخَائِرُونَ» (یوسف/ ۱۴)؛ حضرت

یعقوب پیامبر با استفاده از علم و دانستی‌ها و تجربیاتی که داشت، به فرزندان منتقل نموده تا آن‌ها از مسیر مستقیم منحرف نشود.

صاحب تفسیر نور می‌نویسد: «گاهی بزرگ‌ترها از روی تجربه و آگاهی، احساس خطر می‌کنند؛ اما جوان‌ها به قدرت خود مغرورند و خطر را شوخی می‌گیرند. ﴿وَنَحْنُ عُصْبَةٌ﴾ پدر نگران، ولی فرزندان مغرور قدرت خود بودند» (قرآنی، تفسیر نور، ۱۳۷۴: ۴/۱۷۰)، تجربه و عبرت‌گیری از آن، از جمله موضوعات مهم و مورد تأکید کلام وحی است که در آیات متعدد به آن اشاره نموده است (یوسف/۱۰۹؛ حج/۴۶؛ روم/۹؛ فاطر/۴۴؛ غافر/۲۱-۸۲؛ آل عمران/۱۳۷؛ انعام/۱۱؛ نحل/۳۶؛ نمل/۶۹؛ عنکبوت/۲۰؛ روم/۴۲؛ روم/۹؛ انعام/۱۱؛ کهف/۲۲؛ محمد/۷؛ حشر/۲). این دسته از آیات دعوت به اندیشیدن درباره فرجام کارهای گذشتگان است. فرجام گذشته آنان پرده از فرجام آینده جانشینان ایشان برمی‌دارد، چون قانون و سنت درباره همگان بوده و ضمن ثبوت و ماندگاری، جهان هستی بر آن استوار است (قطب، فی ظلال القرآن، ۱۴۲۵: ۵/۲۷۶۰).

بر این اساس است که رهبر معظم انقلاب نیز با تجربه‌ای که از بدعهدی و بدقولی و بی‌اعتمادی‌ای که نسبت به آمریکا داشت، تذکرات و رهنمایی‌های لازم را به مسئولان و مردم یادآور شد و فرمودند: «ما به هیچ وجه تجربه تلخ مذاکره چند سال اخیر با آمریکا را تکرار نخواهیم کرد. بعد از توافق هسته‌ای، اولین کسی که برجام را بلافاصله نقض کرد، شخص اوباما بود؛ همان کسی که درخواست مذاکره با ایران کرده و واسطه هم فرستاده بود. این تجربه‌ی ماست و جناب آقای آبه بدانید که ما این تجربه را تکرار نمی‌کنیم» (بیانات آیت‌الله خامنه‌ای در دیدار نخست‌وزیر ژاپن با رهبر انقلاب، ۱۳۹۸/۳/۲۳). وی در جای دیگر نیز به این موضوع اشاره کرده، بیان فرمودند که: این تجربه [برجام] به ما نشان داد که ما در هیچ مسئله‌ای نمی‌توانیم [با آمریکا] مثل یک طرف موردا اعتماد بنشینیم، صحبت کنیم (بیانات آیت‌الله خامنه‌ای در دیدار اقشار مختلف مردم، ۱۳۹۵/۵/۱۱).
غرض آنکه رهبری با توجه به تجاربی که از سابقه آمریکا و سیاست و روابط آن کشور داشته و دارند و با استفاده از توانایی‌های علمی‌شان و با بهره‌گیری و تأسی به آیات و روایات، مخالفت نموده‌اند.

۳- سلب اعتماد از ملت‌ها

از جمله مسائل مهم و کلیدی در روابط اجتماعی و بشری مسئله تعهد و پایبندی به آن است. بدیهی است که این اصل می‌تواند عامل اصلی بقا و فنای روابط بین کشورها باشد و هر نوع

سهل انگاری و تخطی از آن سبب تیرگی و از هم گسستن روابط شود. نقش حیاتی تعهد در استحکام روابط اجتماعی بشر تا بدان جاست که قرآن کریم به شدیدترین نوع ممکن تأکید نموده است، به تعبیر علامه طباطبایی، تأکیدی که شدیدتر از آن وجود ندارد (طباطبایی، المیزان فی تفسیر القرآن، ۱۴۱۷: ۲۵۹/۵).

کلام وحی در این باره خطاب به مؤمنین می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ...» (مائده/۱)؛ «ای کسانی که ایمان آورده‌اید، به پیمان‌ها وفا کنید. «العقود» جمع همراه با «ال» است و افاده عموم می‌کند؛ یعنی «أوفوا بكل عقد» (هاشمی رفسنجانی، تفسیر راهنما، ۱۳۸۶: ۱۵۹/۴). صاحب تفسیر التحریر و التنویر گفته است، آیه عام بوده و شامل هر نوع پیمان و قراردادی از قبیل آشتی و آتش‌بس در جنگ‌ها و یاری مظلومان... می‌شود (ابن عاشور، التحریر و التنویر، ۱۴۲۰: ۱۱/۵). از اینکه مستقیماً به مؤمنان خطاب نموده و سپس فرمان به پایبندی به تعهدات و قراردادهای نموده است، حکایت از اهمیت و ارزش آن دارد.

از سوی دیگر پایبند بودن به آن را از نشانه‌های ایمان می‌داند «وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ» (مؤمنون/۸). قرآن همان اندازه که سفارش به بقای تعهد و پیمان می‌کند، به همان اندازه آن‌هایی را که با تعهد شکنان ارتباط برقرار می‌کنند، مورد سؤال و بازخواست قرار داده و می‌فرماید: «أَلَا تَتَّقِلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ أَتَخْشَوْنَهُمْ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ» (توبه/۱۳)؛ «آیا با قومی که عهد و پیمان خود را شکستند و اهتمام کردند که رسول خدا ﷺ را (از شهر و وطن خود) بیرون کنند، قتال و کارزار نمی‌کنید؟ در صورتی که آن‌ها اول‌بار به دشمنی و قتال شما برخاستند، آیا از آن‌ها ترس و اندیشه دارید؟ و حال آنکه سزاوارتر آن است که از خدا بترسید، اگر اهل ایمان هستید.»

همچنین در سایر آیات به این مهم اشاره نموده است که به‌عنوان نمونه می‌توان به آیات ذیل اشاره نمود «لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَا ذِمَّةً وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ» (توبه/۱۰)؛ «کیف و این بظهوراً علیکم لا یرقُبوا فیکم إلا وَا ذِمَّةً یرضونکم بأفواهیهم و تأبی قلوبهم و اکثرهم فسقون» (توبه/۸)؛ «الذین ینقضون عهد اللّٰه من بعد ميثاقه و یقطعون ما أمر اللّٰه به أن یوصل و یفسدون فی الأرض أولئک هم الخائرون» (بقره/۲۷).

علاوه بر آیات یاد شده در روایات نیز دستور به اعتماد نکردن به پیمان‌شکنان صادر شده است. به‌عنوان نمونه آنجا که امیر بیان علیؑ می‌فرماید: «لا تعتمد علی مودة من لا یوفی بعهده» (تمیمی آمدی، غرر الحکم و درر الکم، ۱۴۱۰: ۳۲۴)؛ «بر دوستی کسی که به عهد و پیمان خود وفا نمی‌کند،

اعتماد مکن.»

مستفاد از آیات وحی و روایات این است که مؤمنین موظف هستند که به تعهدات و معاهدات خویش پایبند باشند و از هر نوع عهدشکنی و بدقولی اجتناب نمایند و همچنین با کسانی که پایبند تعهدات خویش نیستند نیز ارتباط برقرار نکنند.

به نظر می‌رسد، موضع‌گیری‌ها و بیانات رهبری نیز ریشه در این دستورات قرآن کریم دارد. چون آنچه از آمریکا مشاهده شد، عدم تعهد و بدقولی و نقض پیمان بود و در عمل نیز در مسئله برجام روشن شد که به حرفشان عمل نکردند و با وجود اینکه ملزم به برداشتن تمام تحریم‌ها بودند، عملاً این کار را انجام ندادند. حال با چنین کشوری و با چنین سابقه‌ای که دارد، چه کسی بفرض آگاهی از عملکرد آن می‌تواند خوش‌بین باشد و با او در سر میز مذاکره بنشینند؛ بنابراین با چنین اوصافی که سردمداران آمریکا دارند، چگونه می‌توان با آنان مذاکره کرد.

از این رو می‌توان نتیجه گرفت، مخالفت رهبری با مذاکره با آمریکا ریشه قرآنی داشته و در واقع کلام وحی و روایات گهربار معصومین علیهم‌السلام این اجازه را به مسلمانان نمی‌دهند که بر سر میزی بنشینند که اعضای آن و دولت آن هیچ اعتقاد و الزامی به تعهدات خود ندارند؛ بنابراین یکی دیگر از دلایلی که رهبر معظم انقلاب نسبت به مذاکرات خوش‌بین نبوده و دست آورد مطلوب برای آن نمی‌بیند، مسئله بدعهدی و بدقولی آمریکا و دولت آن کشور بوده است.

رهبر معظم انقلاب درباره این مسئله می‌فرماید: «من چقدر در طول مذاکرات [هسته‌ای] گفتم که آمریکایی‌ها بدعهدند، دروغ‌گویند، پای حرفشان نمی‌ایستند؛ حالا ملاحظه می‌کنید! امروز آن کسی که دارد می‌گوید آن‌ها بدعهدند، دیگر من [فقط] نیستم؛ مسئولین محترم کشور، خود مذاکره‌کنندگان ما که این همه زحمت کشیدند، می‌گویند» (بیانات آیت‌الله خامنه‌ای در دیدار دانش‌آموزان و دانشجویان، ۱۳۹۵/۸/۱۲).

۴- تهدید علیه امنیت ملی

یکی دیگر از دلایل مخالفت مقام معظم رهبری در مذاکره با آمریکا، به خطر افتادن امنیت کشور است. بدون شک یکی از چیزهای که در روح و روان انسان‌ها، تأثیر مضاعف دارد، امنیت و آرامش در تمامی جنبه‌های آن است.

بسیاری از پیشرفت‌ها و قدرت‌های یک کشور بستگی به امنیت دارد و در واقع کلید هر دردی

اجتماع بوده و در یک کلام می توان گفت: در کشوری که امنیت نباشد، پیشرفت نیز وجود ندارد، نه تنها پیشرفت، بلکه رفاه و آرامش مردم آن نیز از بین می رود. در اهمیت امنیت همین بس که حضرت ابراهیم علیه السلام آن را از بین همه نعمات انتخاب نموده و عاجزانه از خداوند متعال طلب می نماید: «وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ» (بقره/ ۱۲۶)؛ «و (یاد کنید) هنگامی را که ابراهیم گفت: پروردگارا! این (مکه) را سرزمین امن قرار ده؛ و مردمش را- هر کس از آنان به خدا و روز بازپسین، ایمان آورد- از محصولات روزی ده. «[پروردگارش] گفت: (دعای تو را اجابت کردم) و [لی] هر کس کفر بورزد، پس اندکی برخوردارش می کنم، سپس او را به سوی عذاب آتش می کشانم؛ و [چه] بدفرجامی است!»

خداوند متعال نیز دعای حضرت را اجابت نموده و شهر مکه را هم از خرابی و انهدام و هم از قحطی و تنگدستی ایمن داشت (طبرسی، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، ۱۳۷۲: ۱/۳۸۷).
بر این اساس باید گفت که بحث امنیت در اسلام و نقش اسلام در امنیت ریشه در اندیشه های حضرت ابراهیم علیه السلام دارد (رازانی، نظام حکومت اسلامی، ۱۳۸۱: ۴۳۹).

همچنین حضرت یوسف علیه السلام نیز از بین همه نعمت های آن سرزمین، امنیت را برای خانواده اش اختیار می کند. چنانچه در این زمینه در تفسیر نمونه اشاره شده است: «یوسف از میان تمام مواهب و نعمت های مصر، انگشت روی مسئله «امنیت» گذاشت و به پدر و مادر و برادران گفت: وارد مصر شوید که انشاء الله در امنیت خواهید بود» (مکارم شیرازی، تفسیر نمونه، ۱۳۷۴: ۱۰/۸۵).

همان گونه که کلام وحی به مسئله امنیت تأکید دارد، مقام معظم رهبری نیز با الهام گیری از گزاره های وحیانی قرآن کریم نسبت به آن عنایت داشته و هر نوع پیشرفت کشور را وابسته به برخورداری از این نعمت می داند. از این رو در مسئله مذاکره نیز با توجه به تخریب گری و استعمارگری که آمریکا دارد، به مسئولان کشور تأکید می کنند: توجه داشته باشند که آمریکا در هر کشوری که پا گذاشت، آن کشور از نعمت امنیت محروم شد. به عنوان نمونه می توان به افغانستان اشاره کرد که بعد از ۲۰ سال حضور آمریکا، مردم از نعمت امنیت محروم بوده و در بدترین شرایط رها شده اند.

بر اساس حقایق یادشده، مقام معظم رهبری، با آگاهی کامل از پیامدهای حضور آمریکا در کشورهای اسلامی تصریح کرده اند، اگر پای آمریکا در این کشور باز شود، دیگر امنیت این کشور مبدل به ناامنی شده و رشد و قدرت و اقتدار این کشور سلب خواهد شد. اینجاست که معظم له می فرماید:

«... ما درباره مسائل منطقه‌ای با آمریکا مذاکره‌ای نمی‌کنیم؛ هدف‌های آمریکا در مسائل منطقه‌ای، درست نقطه مقابل هدف‌های ماست. ما در منطقه امنیت و آرامش می‌خواهیم، تسلط ملت‌ها را می‌خواهیم؛ سیاست آمریکا در منطقه ایجاد ناامنی است...» (بیانات آیت‌الله خامنه‌ای در حرم مطهر رضوی، ۱۳۹۴/۱/۱).

و این را هم بدانیم آن‌هایی که خواهان ارتباط با آمریکا و مذاکره با آنان هستند، قرآن این نوع سازش و ارتباط را مخالف با امنیت یک کشور دانسته می‌فرماید: «فَلَا تُطِيعُ الْكٰذِبِيْنَ * وَدُوًّا لَّوْ تُؤْذِيْنَ فَيَذٰهُنُوْنَ» (قلم/ ۸ - ۹)؛ «پس از تکذیب‌کنندگان اطاعت مکن * (آنان) سستی کردن تو را و سستی کردن خود را آرزو می‌کنند.»

بر پایه داده‌های یادشده می‌توان نتیجه گرفت که اگر امروز جمهوری اسلامی از امنیت بالای برخوردار هست، ریشه در حریت و استقلال‌طلبی و التزام عملی به آموزه‌های اسلام و مقاومت و ایستادگی در برابر زیاده‌خواهی‌های مستکبران و مستعمران جهانی به خصوص آمریکا جنایت‌کار دارد. از این رو تمامی مسئولان باید تلاش کنند که آمریکا تحت هیچ شرایطی نباید بتواند در این کشور نفوذ و خواسته‌های غیرمعقول خویش را تحمیل کند و اگر مقام معظم رهبری امروز مخالف خودشان را در باب مذاکره با آمریکا اعلان می‌دارد، به خاطر حفظ امنیت این کشور است.

۵- زیاده‌خواهی و سلطه‌طلبی

یکی از ابزارهایی که کشورهای سلطه‌طلب و قدرتمند برای به‌زانو درآوردن کشورهای ضعیف و مستضعف به کار می‌برند، مسئله تحریم و فشارهای اقتصادی است. سهم آمریکا در استفاده از این ابزار تا بدانجاست که به سندروم تحریم شهرت یافته است. دولت آمریکا به دلیل خوی استکباری و دشمنی با نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، طی چهل سال سعی کرد با شدیدترین تحریم‌ها جلوی رشد و پیشرفت همه‌جانبه ایران را بگیرد؛ ولی نه تنها نتوانست، بلکه نتیجه عکس گرفت؛ زیرا بر اساس اعتراف جوامع بین‌المللی، ایران در بسیاری از مسائل خودکفا و حتی جزء صادرکنندگان قرار گرفته و این نهضت و پیشرفت در همه ابعاد و زمینه‌ها قابل رؤیت است؛ بنابراین ادامه این مسیر، تنها راه غلبه به دشمن و رفع این تحریم‌های ظالمانه، استقامت و ایستادگی و رویاروی با دشمن است که در این صورت نه تنها دشمنان به اهداف شوم‌شان نمی‌رسند، بلکه عقب‌نشینی نیز خواهد کردند.

کلام وحی در این باره می‌فرماید: «وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْلَا اَلْاَدْبَارُ لَمْ لَا يَجِدُوْنَ وِلْيَا وَلَا نَصِيْرًا * سُنَّة

اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَ لَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿فتح/ ۲۲ و ۲۳﴾؛ «و اگر (بفرض) کسانی که کفر ورزیدند، با شما می جنگیدند، حتماً با عقب گرد روی برمی تافتند (و شکست می خوردند)؛ سپس هیچ سرپرست و یآوری نمی یافتند * (این) روش خداست که پیش از (این) گذشت و هیچ تغییری برای روش (و قانون) خدا نخواهی یافت.» این عقب نشینی منحصر به یک زمان خاصی نبوده و همه اعصار را شامل می شود. چنانچه سید عبدالحسین طیب می فرماید: «وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا» عمومیت دارد و اختصاص به مشرکان حجاز و یهود ندارد، شامل تمام کفار می شود که اگر با مسلمان طرف شوند، منکوب و مخذول گردند یا فرار می کنند یا مقتول می شوند یا اسیر یا تسلیم می شوند (طیب، تفسیر اطیب البیان فی تفسیر القرآن، ۱۳۷۸: ۱۲/۲۱۳).

رهبر معظم انقلاب نیز به این موضوع اشاره کرده است: «این سنت الهی است: اگر چنانچه در مقابل ظلم و استبداد و زورگویی و خباثت ها و جنایت های جنایتکاران عالم بایستید، قطعاً مجبور به عقب نشینی می شوند؛ این قرآن کریم است که به عنوان یک سنت قطعی تاریخ و سنت الهی از این یاد می کند و این سنت ان شاء الله عملی خواهد شد» (بیانات آیت الله خامنه ای در دیدار مسئولان نظام و سفرای کشورهای اسلامی، ۱۳۹۷/۱/۲۵).

همچنین معظم له در بیان دیگر فرموده اند: «بعضی خیال می کنند که مذاکره با آمریکا مشکلات کشور را حل می کند؛ این اشتباه بزرگی است، صد درصد اشتباه می کنند. طرف مقابل، نشستن ما پشت میز مذاکره و قبول مذاکره از سوی ایران را به معنای به زانو درآوردن جمهوری اسلامی می داند؛ می خواهد بگوید که ما بالاخره با فشار اقتصادی، با تحریم های شدید توانستیم ایران را به زانو دریاوریم تا بیاید با ما بنشیند، پشت میز مذاکره. می خواهد این را به دنیا تفهیم بکند، می خواهد اثبات کند که سیاست «فشار حد اکثری» یک سیاست درستی است و این سیاست اثر کرد، جمهوری اسلامی را بالاخره آورد، پای میز مذاکره نشاند؛ بعد هم هیچ امتیازی نخواهد داد؛ این را من به شما عرض می کنم. قطعاً و یقیناً اگر چنانچه مسئولان جمهوری اسلامی ساده لوحی می کردند و می رفتند می نشستند که با مسئولان آمریکایی مذاکره کنند، هیچ چیز گیرشان نمی آمد؛ نه از تحریم ها کم می شد، نه از فشارها کم می شد» (بیانات آیت الله خامنه ای در دیدار دانش آموزان و دانشجویان، ۱۳۹۸/۸/۱۲).

خاستگاه سخنان حضرت آقا پیام این آیه شریفه است که می فرماید: ﴿وَلَوْلَا أَنْ تَبَتُّنَا لَقَدْ كُذِّبَتْكُمْ رِجَالُهُمْ شِئًا قَلِيلًا﴾ (اسراء/ ۷۴).

استاد قرائتی در پیام این آیه می فرماید: کمترین عقب نشینی از اصول و ارزش ها نیز ممنوع است؛

زیرا برای دشمنان یک موفقیت و پیروزی حساب می‌شود. «شَيْئاً قَلِيلاً» (قرآنی، تفسیر نور، ۱۳۷۴: ۱۰۷/۵).

بر این اساس نتیجه گرفته می‌شود که تحت هیچ شرایطی نباید به آمریکا اعتماد نمود و بدون شرط و شروط لازم سر میز مذاکره نشست، بلکه باید تمام جوانب احتیاط در نظر گرفته شود و بفرض مذاکره بیشتر درباره پیامدهای احتمالی آن اندیشه شود و گزینه‌های محتمل در صورت عدم پایبندی آمریکا و نقض مذاکره از سوی آنان مشخص شود، چون هر لحظه نقض آن از سوی آمریکا که به صورت اقتضایی تصمیم می‌گیرد، وجود دارد.

۶- عدم امید داشتن به آمریکا

با توجه به شناخت و آگاهی کاملی که مقام معظم رهبری از آمریکا و عملکرد آن در برابر سایر کشورها داشته و دارد، در بسیاری از موارد تأکید و تصریح نموده است که به هیچ وجه نباید به او اعتماد و تکیه کرد. چون هر کشور و نهاد و یا شخصی که به آن اعتماد نموده، آسیب جدی دیده است، باین وجود بازم مشاهده می‌شود که برخی از مسئولان نسبت به حمایت‌های آمریکا امیدوار بوده و تصریح می‌کنند که باید با آمریکا تعامل و مراوده داشته باشیم؛ تا از تحدید و تحریم و فشارها مصون بمانیم.

در پاسخ به این دسته از افراد می‌توان گفت، اولاً اعتماد به آمریکا حتی برای کشورهای حامی و دوست آمریکا نیز نتیجه عکس داده است که نمونه‌های آن برای آحاد ملت جهان روشن است و نکته دیگر که خیلی مهم و برجسته می‌باشد، این است که قرآن کریم به صراحت بیان کرده است که اعتماد به غیر خدا فرجامش ناامیدی و پشیمانی است، چون طبق بیان نورانی کلام وحی «مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ» (عنکبوت/ ۴۱)؛ «مثال کسانی که غیر از خدا سرپرستانی برگزیده‌اند، همچون مثال عنکبوت است که خانه‌ای برگزیده، درحالی که قطعاً سست‌ترین خانه‌ها خانه عنکبوت است، اگر (بفرض) می‌دانستند.»

مستفاد گزاره‌های وحیانی قرآن کریم حکایت از آن دارند که اتکا و اتکال به خدا، بنده را کفایت می‌کند: «أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ» (زمر/ ۳۶)؛ «آیا خدا برای نگهداری بنده‌اش کافی نیست.» یا می‌فرماید: «... وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ» (طلاق/ ۳)؛ «هر کس بر خداوند توکل کند و کار خود را به او واگذارد، خدا کفایت امرش می‌کند.» چراکه خداوند قادر مطلق، فرمانش در همه چیز نافذ است و

هر کاری را اراده کند، به انجام می‌رساند (مکارم شیرازی، تفسیر نمونه، ۱۳۷۴: ۲۴/۲۳۵).
در برابر فشارها و سختی‌ها نباید سر تعظیم جلوی بانی و مسبب تحریم و فشارهای اقتصادی که
آمریکاست، خم کرد، بلکه در برابر قدرت جبروتی خالق یکتای بی‌همتا باید سرعجز و بندگی فرود
آورد و از او طلب کمک نمود و چشم امید به حمایت و نصرت او دوخت؛ چون مستحکم‌ترین و
مطمئن‌ترین ملجأ و منبع و دژ شکست‌ناپذیری است که همیشه از بندگانش حفاظت و حراست
می‌کند.

امروز حمایت و نصرت الهی است که اقتدار و آرمان‌های جمهوری اسلامی حفظ شده است. توکل
بر خدا چه زیباست، چنانچه معظم‌له می‌فرماید: «آن‌وقتی که انسان در ذیل توکل به خدا و امید به
خدای متعال، عقلانیت را به کار ببرد. اگر عکس شد، نه؛ اگر چنانچه ما خواستیم عقلانیت را در
سایه‌ی اعتماد به شیطان‌ها به کار بگیریم، آنجا جور دیگری خواهد شد. آیه‌ی قرآن در سوره‌ی مبارکه‌ی
نور می‌فرماید که «أَعْمَالُهُمْ كَسْرَابٍ يَّقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْثَانُ مَاءً»؛ مثل سراب، انسان تشنه، زمین خشک را از
دور [شبهه] آب می‌بیند؛ بعد که نزدیک می‌شود، می‌بیند «لَمْ يَجِدْهُ سَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ»، می‌بیند
هیچ چیز نیست. امید بستن به شیطان‌ها این است» (بیانات آیت‌الله خامنه‌ای در دیدار فرماندهان و
کارکنان نیروی هوایی ارتش ۱۳۹۵/۱۱/۱۹).

افزون بر آن باید سخن حضرت امام سرلوحه برنامه‌ها باشد که فرمود «ایران دستش را پیش آمریکا
ان شاء الله تا ابد دراز نمی‌کند، اگرچه اینکه فانی بشود» (امام خمینی، صحیفه نور، ۱۳۶۸: ۱۸/۱۴۰).
امام راحل در مطلبی دیگر برای اینکه آرمان و اهداف جمهوری اسلامی حفظ شود و به‌وسیله مذاکره
خداشه‌دار نشود، می‌فرماید: «جمهوری اسلامی ایران نباید تحت هیچ شرایطی از اصول و آرمان‌های
مقدس و الهی خود دست بردارد» (همان، ۱۵۵/۲۱).

رهبر معظم انقلاب نیز با تاسی به قرآن و روایات و با اتکال به مبدأ لایزال خطاب به مسئولان و
آحاد جامعه می‌فرماید: «... با خدا باشید، خدای متعال مگر وامی‌گذارد، بنده‌ای را که با او باشد؟
«لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَى»؛ در بخش دیگری از قضیه‌ی حضرت موسی. با خدا که باشیم، برای
خدا که باشیم، خدای متعال کمک می‌کند» (بیانات آیت‌الله خامنه‌ای در دیدار اعضای مجلس خبرگان
رهبری، ۱۳۹۲/۱۲/۱۵).

ایشان در جای دیگر می‌فرماید: «ما مورد ظلم هستیم، مظلومیم؛ اما ضعیف نیستیم؛ ما مقتدریم.
بخش اصلی و مهم قوت ملت ایران به خاطر اعتقاد به حمایت الهی است؛ «قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا

أَسْمَعُ وَ أَرَى؛ خدای متعال با ما است، دارد کمک می‌کند؛ نشانه‌اش هم همین چهل سالی است که این همه علیه ما توطئه کرده‌اند، این همه فشار آورده‌اند، جنگ راه انداخته‌اند، فتنه راه انداخته‌اند، نفوذ درست کرده‌اند، عوامل تروریستی را به جان مردم انداخته‌اند، هزار کار زشت و خیانت‌آمیز با این ملت انجام داده‌اند، این ملت مثل کوه ایستاد و روزبه‌روز هم استوارتر شد؛ امروز هم از ده سال پیش، بیست سال پیش قوی‌تر، قدرتمندتر و استوارتر است.» (بیانات آیت‌الله خامنه‌ای در دیدار رئیس و مسئولان قوه قضائیه، ۱۳۹۸/۴/۵).

معظم‌له در سخنان دیگری فرمودند: «ما باید به خودمان اعتماد کنیم، به خودمان تکیه کنیم و بدانیم، می‌توانیم و بدانیم که خدای متعال هم کمک می‌کند. امیرالمؤمنین علیه السلام می‌فرماید: «فَلَمَّا رَأَى اللَّهُ صِدْقَنَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا النَّصْرَ وَ أَنْزَلَ بَعْدُ وَنَا الْكَيْتَ»؛ وقتی ما صادقانه وارد میدان می‌شویم و حرکت می‌کنیم، خدای متعال نصرت را به ما قطعاً خواهد داد. خب زندگی فرازونشیب دارد؛ زندگی فردی هم فرازونشیب دارد، چه برسد به زندگی اجتماعی و زندگی یک ملت. یک جاهایی انسان دچار مشکل می‌شود، یک جاهایی دچار ناهنجاری و شرایط نامطلوب می‌شود، یک جاهایی هم انسان مواجه با گشایش می‌شود؛ همه‌جورش هست. عمده این است که ما آن خط مستقیم را و صراط مستقیم را ان‌شاءالله دنبال کنیم و پیش برویم» (بیانات آیت‌الله خامنه‌ای در دیدار نوروزی جمعی از مسئولان کشور، ۱۳۹۵/۱/۱۸).

بر اساس مستندات ارائه شده می‌توان گفت که مقام معظم رهبری با بهره‌گیری از کلام وحی هر نوع تکیه و وابستگی به دیگران، به خصوص آمریکا را به دلیل ظلم و تعدی و تجاوز به حریم دیگران نهی فرموده، تصریح می‌کنند که به جای اعتماد به آمریکا و عمال وی، به خداوند اعتماد و توکل داشته باشید.

۷- سیری ناپذیری دشمن

از دیگر دلایل مخالفت و خوش بین نبودن مقام معظم رهبری در زمینه مذاکره با آمریکا، سیری ناپذیری دشمنان است. یکی از چیزهای کلیدی و مهم که امروز در درون دشمنان مخصوصاً آمریکا نهفته و باید مورد اهتمام و توجه همه‌ای مسئولین و مردم باشد که الحمدلله این موضوع را دانستند و درک کردند، مسئله تمام‌نشدنی خواسته‌های دشمن از مسلمانان است. خواسته‌های که هرگز تمام‌شدنی نیست، خواسته‌هایی که حد یقف ندارد و پی‌درپی از مسلمانان درخواست می‌شود،

خواسته‌هایی که در یک یا چند دور مذاکره تمام نمی‌شود. خواسته‌ای که به فرموده حضرت امام تا ۲۰۰ سال دیگر نیز ادامه خواهد داشت. «آمریکا برای درازمدت تا ۲۰۰ سال بعد هم ممکن است، برنامه داشته باشد.» (امام خمینی، صحیفه نور، ۱۳۶۸: ۱۵/۲۰۳).

درخواست‌های امروز آمریکا در حقیقت ریشه در صدر اسلام داشته و نشأت و برگرفته از آن زمان است. درخواستی که قرآن به خوبی به آن اشاره می‌کند: ﴿وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ...﴾ (بقره/ ۱۲۰)؛ «هرگز یهود و نصاری از تو خشنود نمی‌گردند تا پیروی از طریقه ایشان نکنی.» غرض اصلی دشمنان اسلام این است که مردم را نسبت به دین و آموزه‌های آن بی‌اعتقاد کنند و دینی که خودشان به پیروی از هوی و هوسشان تراشیده و با آراء خود درست کرده‌اند را بر مردم تحمیل کنند (طباطبایی، المیزان فی تفسیر القرآن، ۱۴۱۷: ۱/۴۰۱)؛ و این برنامه را از صدر اسلام داشته و تا هنوز با جدیت دنبال می‌کنند و هر روز نقشه جدید می‌کشند و حربه تازه‌ای می‌زنند؛ بنابراین همان‌طور که پیامبر ﷺ در مقابله‌ای با چنین دشمن عنود و لجوج راهی جز مقابله در پیش نگرفت، بر مسلمان امروزی نیز لازم است که با تاسی از پیامبرشان در این راه ایستادگی و مبارزه نمایند و هرگز تن به ذلت و خواری ندهند و به این اصل باورمند باشند که پیروزی قطعی است.

مقام معظم رهبری نیز با تاسی به قرآن و تجاربی که از سابقه‌ای آمریکا داشتند، برای حفظ و بقای اسلام و مسلمانان و سربلندی آن‌ها و زحمات پیامبران و ائمه اطهار علیهم‌السلام و علماء، مخالفت خودشان را در باب مذاکره با آمریکا اعلان کردند و فرمودند: «... و اما مسئله‌ی ساده‌لوحی و مذاکره؛ مذاکره، یعنی چه؟ صرف این‌که شما بروید با آمریکا بنشینید، حرف بزنید و مذاکره کنید، مشکلات حل می‌شود؟ این طوری که نیست؛ مذاکره در عرف سیاسی؛ یعنی معامله. مذاکره با آمریکا؛ یعنی معامله با آمریکا. معامله؛ یعنی دادوستد؛ یعنی چیزی بگیر، چیزی بده. تو از انقلاب اسلامی، به آمریکا چه می‌خواهی بدهی تا چیزی از او بگیری؟ آن چیزی که شما می‌خواهید به آمریکا بدهید تا در مقابل از او چیزی بگیرید، چیست؟ ما چه می‌توانیم به آمریکا بدهیم؟ او از ما چه می‌خواهد؟ آیا می‌دانید که او چه می‌خواهد؟ «وَمَا نَقْمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ...». والله که آمریکا از هیچ چیز ملت ایران، به قدر مسلمان بودن و پایبند بودن به اسلام ناب محمدی، ناراحت نیست. او می‌خواهد شما از این پایبندی‌تان دست بردارید. او می‌خواهد شما این گردن برافراشته و سرافراز را نداشته باشید؛ حاضرید؟» (بیانات آیت‌الله خامنه‌ای در دیدار معلمان و کارگران، ۱۳۶۹/۲/۱۲).

بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت، شرط مایوس کردن و عقب راندن دشمن در مقاومت و

ایستادگی مسلمانان است؛ بنابراین مسلمانان حق ندارند، در برابر خواسته‌های نامعقول و بی‌حد و حصر دشمن بی‌تفاوت باشند؛ چون او جسورتر و یاغی‌تر می‌شود و برابر بیان رهبری چشم‌انداز اصلی او بی‌دینی مسلمانان است.

۸- ستمگری و ظلم کردن به ملتها

دین اسلام، دین اعتدال بوده و هرگونه تعدی و تجاوز و ظلم را ناپسند و زشت می‌شمارد: ﴿إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ (سورا/ ۴۲)؛ «فقط راه سرزنش بر کسانی است که به مردم ستم می‌کنند و در زمین به ناحق (تجاوز به حقوق) و ستم می‌کنند؛ آنان برایشان عذابی دردناک است!» بر اساس این آیه شریفه خداوند متعال به همان اندازه که تعدی و تجاوز و ظلم را ناپسند می‌شمارد، به همان اندازه زیر بار ظلم رفتن را نیز ناپسند و زشت می‌شمارد. آمریکا از ابتدای انقلاب تعدی و تجاوز و ظلم آشکار در حق ملت ایران انجام داده و هرکجا که نقشه‌اش بر ملا شده و یا به بن‌بست خورده، تلاش کرده با طرح و برنامه‌ای جدید و دسیسه‌های فریبنده، از مسیر دیگر این تعدی و غارتگری و ستمگری را استمرار بخشد. بر اساس شواهد می‌توان گفت، مسئله مذاکره یکی دیگر از همان ابزارهایی است که به‌زعم باطل آنان می‌توانند جهت اجرا و عملیاتی سازی برنامه‌هایشان بر مردم تحمیل کنند و به‌عنوان اهرم فشار جلوی پیشرفت و رشد و تعالی ملت و مملکت را بگیرند.

اینجاست که معظم له مخالفت خودشان را در زمینه مذاکره اعلان نموده، می‌فرماید: «جمهوری اسلامی با پایبندی به اسلام، هرگز زیر بار این حرف‌ها نخواهد رفت. معنی ندارد و ممکن نیست که کسی معتقد به اسلام باشد، ذره‌ای پایبند به اسلام باشد، ولی زیر بار زور برود و ظلم را قبول کند. در اسلام، همان قدر که ظلم کردن بد است، تسلیم ظلم شدن هم همان قدر بد است. شما در دعای مکارم‌الاخلاق می‌بینید که امام سجاد علیه السلام می‌گوید: «وَلَا أَظْلَمَنَّ وَأَنْتَ الْقَادِرُ عَلَى الْقَبْضِ مِنِّي». در قرآن می‌فرماید: «لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ»؛ نه ظلم کنید، نه قبول ظلم کنید و زیر بار ظلم بروید. مگر ممکن است، کسی مسلمان باشد، اعتقاد به اسلام داشته باشد، درعین حال ظلم و زور را از هر کسی قبول کند؛ چه برسد به دشمن دیرینه‌ی ملت ایران - یعنی آمریکا - که این همه به ملت ایران ضربه زده است. این که درست نیست، این را می‌دانند. از این جاست که از نظام جمهوری اسلامی با همه‌ی وجود بیزارند و با آن دشمن‌اند و درصدد معارضة و مبارزه با آن هستند؛ چون می‌دانند که ملت ایران و

نظام جمهوری اسلامی حاضر نیست، زیر بار تحمیل آنان برود» (بیانات آیت الله خامنه‌ای در دیدار جمعی از دانش‌آموزان و دانشجویان، ۱۳۷۶/۸/۱۴).

پس اگر جمهوری اسلامی بخواهد با آمریکا بدون شرط و شروط اساسی و امتیازگیری معقول و مطلوب سازش کند، در واقع ظلم را پذیرفته و در برابر زیاده‌خواهی‌های او سر تعظیم فرود آورده است. این با اهداف نظام مقدس ایران و منافع ملی و استقلال و آزادی کشور سازگاری ندارد. جمهوری اسلامی ایران نه تنها ظلم را نمی‌پذیرد، بلکه با تمام قوا در برابر ظالمان می‌ایستد و مقابله می‌کند و همواره از مظلوم دفاع می‌کند و این مبتنی بر تأکیدات کلام وحی است که می‌فرماید: ﴿...وَإِنْ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ...﴾ (انفال/۷۲)؛ «اگر از شما در کار دین و پیشرفت اسلام مدد خواستند، بر شماست که آن‌ها را یاری کنید.» یا آنجا که می‌فرماید: ﴿وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا﴾ (نساء/۷۵)؛ «و شما را چه شده است که در راه خدا و [در راه نجات] مردان و زنان و کودکانی که (به دست ستمگران) تضعیف شده‌اند، جنگ نمی‌کنید؟! [همان] کسانی که می‌گویند: [ای] پروردگار ما! از این آبادی (مکه) که مردمش ستمگرند، ما را بیرون ببر؛ و از طرف خویش، برای ما سرپرست (ورهب) تعیین فرما؛ و از جانب خویش، یآوری برای ما قرار ده.» علامه طباطبایی در تفسیر این آیه شریفه می‌نویسد: «بر هر فرد مسلمان واجب است که به خاطر برادران مسلمانانش که سبب ایمان بین وی و آنان برادری برقرار ساخته و نیز به خاطر برادران تنی و سایر خویشاوندانش از زن و مرد و ذراری- در صورتی که مسلمان باشند- فداکاری کند و غیرت به خرج دهد که اگر چنین کند، مستضعفان از خویشاوندان خود را نجات دهد، همین عمل نیز بالآخره سبیل الله خواهد شد.» (طباطبایی، المیزان فی تفسیر القرآن، ۱۴۱۷: ۴/۶۷۳).

جمهوری اسلامی نیز با توجه به دستورات قرآن، به این دستور الهی عمل نموده و از کشورهای مظلوم همچون: فلسطین، یمن، عراق، سوریه و لبنان و هر کشوری که مورد ظلم واقع شده، در برابر استکبار که در رأس آن آمریکاست و به فرموده حضرت امام: آمریکا دشمن شماره یک مردم محروم و مستضعف جهان است (امام خمینی، صحیفه نور، ۱۳۶۸: ۱۰/۳۷۳)، دفاع کرده و خواهد کرد.

دولت مردان آمریکایی برای اینکه دست جمهوری اسلامی را از یاری مظلومان کوتاه نمایند، در پی مذاکره با جمهوری اسلامی بوده و می‌خواهند از این طریق به اهداف شوم خود دست یابند. روشن است که در صورت موافقت و عدم اتخاذ تصمیم‌های صحیح از سوی مسئولان مذاکره‌کننده، نه تنها

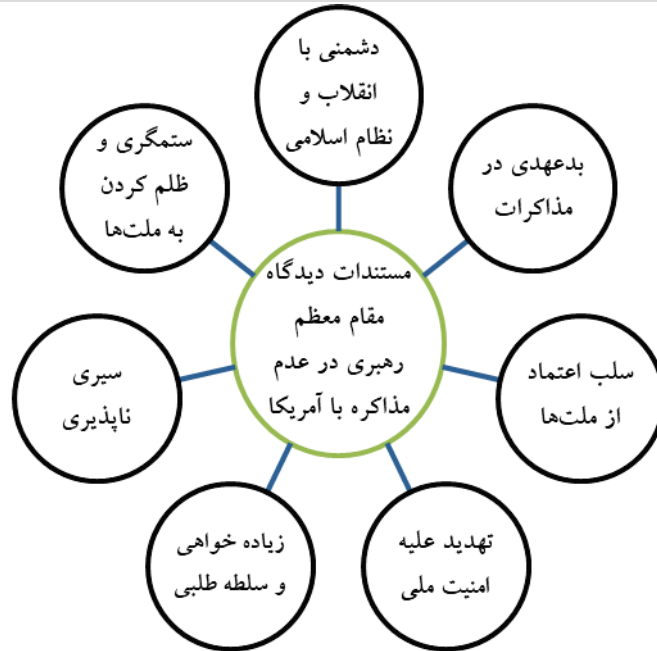

مذاکره به نفع ملت ایران نخواهد بود، بلکه عواقب و پیامدهای مخرب آن دامن‌گیر کشورهای مظلوم نیز خواهد شد.

مقام معظم رهبری با اشراف اطلاعاتی و آگاهی کاملی که از دشمن عنود و لجوج دارد، به اهداف پشت‌پرده دشمن پی برده و به‌صراحت بیان می‌دارند: «آمریکایی‌ها اصرار دارند که ما با آن‌ها درباره‌ی مسائل منطقه‌ی غرب آسیا به‌ویژه سوریه، عراق، لبنان و یمن مذاکره کنیم. هدف واقعی آن‌ها از این درخواست‌های مذاکره چیست؟ آن‌ها هدفی جز جلوگیری از حضور جمهوری اسلامی ایران در منطقه به‌عنوان عامل اصلی ناکامی‌های آمریکا ندارند» (بیانات آیت‌الله خامنه‌ای در دیدار فرماندهان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۹۵/۶/۲۸).

معظم‌له در جای دیگر می‌فرماید: «ما هر مقداری که بتوانیم، از مظلوم حمایت می‌کنیم و هر مقداری که توانایی‌های ما وسع باشد، وظیفه‌ی ما است؛ اسلام به ما گفته است که «كُنْ لِلظَّالِمِ خَصْمًا وَ لِلْمَظْلُومِ عَوْنًا» - این سفارش امیرالمؤمنین است - ما نمی‌گوییم «أَنْصُرُ أَخَاكَ ظَالِمًا أَوْ مَظْلُومًا» - این شعار جاهلی است؛ می‌گفتند: اگر برادرت ظالم هم هست یا مظلوم است، باید از او دفاع کنی و حمایت کنی - قرآن این را نمی‌گوید؛ معرفت اسلامی این را منع می‌کند. نه‌خیر؛ ظالم هرکسی بود، باید با او مقابله کرد و جلوی ظلم او را گرفت؛ مظلوم هرکسی هست، باید از او حمایت کرد» (بیانات آیت‌الله خامنه‌ای در دیدار مسئولان نظام و سفرای کشورهای اسلامی، ۱۳۹۴/۲/۲۶).

پس یکی دیگر از مخالفت‌های مقام معظم رهبری در باب مذاکره با آمریکا، مسئله دفاع از مظلومان جهان است و این اصل برای جمهوری اسلامی یک اصل ثابت و تغییرناپذیر بوده و تحت هیچ شرایطی از اقتضانات زمانی و مکانی تغییر نمی‌یابد؛ بنابراین هر نوع مذاکره‌ی بی‌قیدوشرط و در چارچوب تعریفی که آمریکا از آن دارد، از منظر مقام معظم رهبری مردود و غیرقابل قبول است و برفرض اگر مذاکره‌ای هم می‌خواهد انجام شود، باید بر اساس دادوستد و رعایت حقوق طرفینی و بر محور کرامت انسانی و منافع ملی منعقد گردد.

نمودار مستندات دیدگاه مقام معظم رهبری در مسئله مذاکره با آمریکا

نتیجه

بر پایه مطالعات و یافته‌های ذکر شده می‌توان نتیجه گرفت؛ آبشخور و دلایل مخالفت و خوش بین نبودن مقام معظم رهبری (دامت برکاته) در مسئله مذاکره با آمریکا و مستشرقان که با اهداف استعماری و برای ضربه زدن به قرآن و مسلمانان به تحقیق و مطالعه کشورهای اسلامی روی می‌آورند، به عوامل مختلفی برمی‌گردد که مهم‌ترین آن‌ها عبارت‌اند از:

۱. دشمنی با انقلاب و نظام اسلامی، هم‌زمان با ظهور انقلاب اسلامی تا عصر حاضر طی این چهل سال، آمریکا به شکل‌های مختلفی دشمنی خویش را در نظر و عمل به صورت آشکار و پنهان نسبت به انقلاب و اصل نظام نشان داده است؛

۲. بدعهدی و بدقولی در همه مذاکرات، طی سالیان ممتد هر نوع مذاکره و معاهده‌ای که با آمریکا امضا شد، بعد از مدتی به صورت یک‌جانبه فسخ و لغو شد که نمونه بارز آن برجام بود. با وجود اینکه سازمان بین‌الملل و کشورهای قدرتمند جهان طرف‌های برجام بودند، ولی توسط ترامپ به راحتی و بدون هیچ‌گونه پاسخگویی لازم نقض و لغو شد؛

۳. سلب اعتماد، اعتماد زمانی معنا و مفهوم پیدا می‌کند که پایبندی وجود داشته باشد و به تجربه ثابت شد که آمریکا پایبند هیچ توافقنامه‌ای نیست که برآیند و خروجی آن سلب اعتماد از سایر ملت‌ها گردید؛

۴. تهدید علیه امنیت ملی، حمله‌های سایبری و تعرض‌های بی‌شرمانه دریایی و صحرایی و تبلیغات رسانه‌ای و حمایت از عناصر خودفروخته و شبکه‌های معاند و نفوذی‌ها و... از جمله اقداماتی بود که آمریکا در سطح کلان جهت تهدید علیه امنیت ملی ایران راه انداخته و دنبال می‌کند؛

۵. زیاده‌خواهی و سلطه‌طلبی؛

۶. سیری ناپذیری دشمن؛

۷. ستمگری و ظلم کردن به ملت.

با عنایت به این خصیصه‌ها و ویژگی‌های که آمریکا در طول انقلاب اسلامی از خود به نمایش گذاشت و مقام معظم رهبری به خوبی آن‌ها را شناخت، موجب شد که مقام معظم رهبری با استناد به گزاره‌های وحیانی قرآن کریم در برابر این مستبد جهان‌خوار سر تعظیم فرود نیاورد و تمام‌قد در برابرش

بایستد و به مقابله پردازد و به گروه مذاکره‌کننده نیز یادآور شود که تحت هیچ شرایطی از اهداف و چشم‌انداز مقدس جمهوری اسلامی ایران کوتاه نیایند و این را بدانند که تحریم‌ها و فشارهای ظالمانه آمریکا هیچ‌گاه موجب نخواهد شد که ملت و مملکت ایران اسلامی سربلند، تحقیر را بپذیرد و به یاری مستضعفان جهان نشتابد، بلکه تا زمانی که آمریکا به میز مذاکره برنگردد و به تعهد خویش پایبند نشود و دست از جنایات‌های منطقه‌ای بردارد، جمهوری اسلامی ایران با اتکا به خدا و نیروهای مستعد و توانمند خویش برنامه‌های خویش را با اقتدار اجرا و عملیاتی خواهد ساخت.

منابع

۱. قرآن کریم، ترجمه: رضایی اصفهانی، محمدعلی، موسسه تحقیقاتی فرهنگی دارالذکر، قم: ۱۳۸۳ ش.
۲. ابن عاشور، محمد بن طاهر، التحرير و التنوير المعروف بتفسير ابن عاشور، مؤسسة التاريخ العربي، بيروت: ۱۴۲۰ ق.
۳. ارنست، کارل دابلیو، اقتدا به محمد ﷺ، نگرشی نو به اسلام در جهان معاصر، ترجمه: قاسم کاکایی، انتشارات هرمس، تهران: چاپ دوم، ۱۳۹۰.
۴. بیانات آیت الله خامنه‌ای در حرم مطهر روضوی، ۱۳۹۴/۱/۱ (Khamenei.ir).
۵. بیانات آیت الله خامنه‌ای در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری، ۱۳۹۲/۱۲/۱۵ (Khamenei.ir).
۶. بیانات آیت الله خامنه‌ای در دیدار جمعی از دانش آموزان و دانشجویان، ۱۳۷۶/۸/۱۴ (Khamenei.ir).
۷. بیانات آیت الله خامنه‌ای در دیدار جمعی از دانش آموزان و دانشجویان، ۱۳۷۲/۸/۱۲ (Khamenei.ir).
۸. بیانات آیت الله خامنه‌ای در دیدار دانش آموزان و دانشجویان، ۱۳۹۸/۸/۱۲ (Khamenei.ir).
۹. بیانات آیت الله خامنه‌ای در دیدار دانش آموزان و دانشجویان، ۱۳۹۵/۸/۱۲ (Khamenei.ir).
۱۰. بیانات آیت الله خامنه‌ای در دیدار رئیس و مسئولان قوه قضائیه، ۱۳۹۸/۴/۵ (Khamenei.ir).
۱۱. بیانات آیت الله خامنه‌ای در دیدار فرماندهان سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۹۵/۶/۲۸ (Khamenei.ir).
۱۲. بیانات آیت الله خامنه‌ای در دیدار فرماندهان و کارکنان نیروی هوایی ارتش، ۱۳۹۵/۱۱/۱۹ (Khamenei.ir).
۱۳. بیانات آیت الله خامنه‌ای در دیدار مسئولان نظام و سفرای کشورهای اسلامی، ۱۳۹۷/۱/۲۵ (Khamenei.ir).
۱۴. بیانات آیت الله خامنه‌ای در دیدار مسئولان نظام و سفرای کشورهای اسلامی، ۱۳۹۴/۲/۲۶ (Khamenei.ir).
۱۵. بیانات آیت الله خامنه‌ای در دیدار معلمان و کارگران، ۱۳۶۹/۲/۱۲ (Khamenei.ir).
۱۶. بیانات آیت الله خامنه‌ای در دیدار نخست‌وزیر ژاپن با رهبر انقلاب، ۱۳۹۸/۳/۲۳ (Khamenei.ir).
۱۷. بیانات آیت الله خامنه‌ای در دیدار نوروزی جمعی از مسئولان کشور، ۱۳۹۵/۱/۱۸ (Khamenei.ir).
۱۸. پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی سید علی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) - مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی (Khamenei.ir).
۱۹. پترسون، مایکل و دیگران، عقل و اعتقاد دینی، ترجمه: احمد نراقی و ابراهیم سلطانی، طرح نو، تهران: چاپ سوم، ۱۳۷۹ ش.

۲۰. تمیمی آمدی، عبدالواحد بن محمد، غررالحکم و درر الکلم، دار الكتاب الاسلامی، قم: ۱۴۱۰ ق.
۲۱. الحاج، ساسی سالم، الظاهرة الاستشراقیه و اثرها علی الدرسات الاسلامیه، مرکز دراسات العالم الاسلامی، لیبی: ۱۹۹۱ م.
۲۲. خمینی، روح الله، صحیفه نور، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، تهران: ۱۳۶۸ ش.
۲۳. رازانی، محمدعلی، نظام حکومت اسلامی، نشر مام، تهران: ۱۳۸۱ ش.
۲۴. زمانی، محمدحسن، مستشرقان و قرآن، بوستان کتاب، دفتر تبلیغات اسلامی، قم: ۱۳۸۵.
۲۵. سعید، ادوارد، شرق شناسی، ترجمه: عبدالرحیم گواهی، دفتر نشر و فرهنگ اسلامی، تهران: ۱۳۷۷.
۲۶. طباطبایی، سید محمدحسین، المیزان فی تفسیر القرآن، دفتر انتشارات اسلامی جامعہ‌ی مدرسین حوزه علمیه قم، قم: ۱۴۱۷ ق.
۲۷. طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، ناصر خسرو، تهران: چاپ سوم، ۱۳۷۲ ش.
۲۸. طیب، سید عبدالحسین، تفسیر اطیب البیان فی تفسیر القرآن، اسلام، تهران: ۱۳۷۸ ش.
۲۹. علوی، سید حسین؛ اسکندرلو، محمدجواد، «بررسی مهم ترین مبانی قرآن پژوهی مستشرقان (با تأکید بر قرآن پژوهان آمریکایی)»، دوفصلنامه قرآن پژوهی خاورشناسان، سال پانزدهم، ش ۲۸، بهارت و تابستان ۱۳۹۹.
۳۰. فخر رازی، محمد بن عمر، التفسیر الکبیر (مفاتیح الغیب)، دار احیاء التراث العربی، بیروت، چاپ سوم، ۱۴۲۰ ق.
۳۱. قرائتی، محسن، تفسیر نور، مؤسسه در راه حق، وزارت فرهنگ و ارشاد، قم: ۱۳۷۴ ش.
۳۲. قطب، سید، فی ظلال القرآن، دار الشروق، بیروت: چاپ سی و پنجم، ۱۴۲۵ ق.
۳۳. مراغی، احمد مصطفی، تفسیر المراغی، دارالفکر، بیروت: بی تا.
۳۴. مکارم شیرازی، ناصر و همکاران، تفسیر نمونه، دارالکتب الاسلامیه، تهران: ۱۳۷۴ ش.
۳۵. نیکلسون، رنلدالین، تصوف اسلامی و رابطه انسان و خدا، مترجم: محمدرضا شفیعی کدکنی، نشر سخن، تهران، ۱۳۷۵ ش.
۳۶. هاشمی رفسنجانی، اکبر، تفسیر راهنما، بوستان کتاب قم (انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، قم: ۱۳۸۶.

Resources

۱. The Holy Quran, Translated by Rezaei Esfahani, Muhammad Ali, Dar al-Dhikr Cultural Research Institute, Qom: ۲۰۰۴.
۲. Alavi, Seyyed Hossein; Eskandarloo, Muhammad Javad, "A Study of the Most Important Fundamentals of the Quran - Oriental Studies (with Emphasis on the Quran - American Scholars)", Quarterly Journal of Orientalists' Quranic Studies , Volume ۱۵, Issue ۲۸, Spring and Summer ۲۰۲۰.
۳. Al-Hajj, Sassi Salem, The Appearance of Orientalism and Its Effects on Islamic Studies, Center for the Study of the Islamic World, Libya: ۱۹۹۱
۴. Ernst, Carl W, Following Muhammad (PBUH), A New Perspective on Islam in the Contemporary World, Translated by Qassem Kakai, Hermes Publications, Tehran: Second Edition, ۲۰۱۱.
۵. Fakhr al-Razi, Muhammad bin Umar, Al-Tafsir al-Kabir (Mafatih al-Ghayb), Dar al-Ihya al-Turath al-Arabi, Beirut, ۳rd Edition, ۱۴۲۰ AH.
۶. Hashimi Rafsanjani, Akbar, Tafsir Rahnama, Bustan e Ketab (Qom Seminary Islamic Preaching Office Publications), Qom: ۲۰۰۷.
۷. Ibn Ashur, Muhammad bin tahir, Al-Tahrir wa al-Tanwil, Arab History Foundation, Beirut: ۱۴۲۰ AH.
۸. Information Base of the Office for the Preservation and Publication of the Works of the Grand Ayatollah Seyyed Ali Khamenei (as) - Cultural Research Institute of the Islamic Revolution (Khamenei.ir).
۹. Khomeini, Ruhollah, Sahifa e Noor, Institute for Organizing and Publishing the Works of Imam Khomeini (PBUH), Tehran: ۱۹۸۹.
۱۰. Makarem Shirazi, Naser et al., Tafsir Nemooneh (The Ideal Exegesis), Dar al-Kutub al-Islamiyyah, Tehran: ۱۹۹۵.
۱۱. Maraghi, Ahmad Mustafa, Tafsir al-Maraghi, Dar al-Fikr, Beirut: n.d.
۱۲. Nicholson, Renaldalin, Islamic Sufism and the Relationship between Man and God, Translated by Muhammad Reza Shafiei Kadkani, Sokhan Publishing, Tehran, ۱۹۹۶.

۱۳. Patterson, Michael et al., Wisdom and Religious Belief, Translated by Ahmad Naraqi and Ibrahim Sultani, Tarh e Now, Tehran: ۳rd Edition, ۲۰۰۰.
۱۴. Qara'ti, Mohsin, Tafsir Noor, Institute for the Right, Ministry of Culture and Guidance, Qom: ۱۹۹۵.
۱۵. Qutb, Seyyed, Fi Zilal al-Quran (On the Shadow of Quran), Dar al-Shorouk, Beirut: ۳rd Edition, ۱۴۲۵ AH.
۱۶. Razani, Muhammad Ali, The System of Islamic Government, Mam Publishing, Tehran: ۲۰۰۲.
۱۷. Saeed, Edward, Oriental Studies, Translated by Abdolrahim Gavahi, Islamic Publishing and Culture Office, Tehran: ۱۹۹۸.
۱۸. Said, Edward W., Orientalism, Penguin Group, ۲۰۰۳.
۱۹. Statement of Ayatollah Khamenei in the Meeting of the Commanders and Staff of the Air Force ۱۱/۱۹/۱۳۹۵ AH (Solar).
۲۰. Statement of Ayatollah Khamenei in the Meeting of the Members of the Assembly of Experts, ۱۲/۱۵/۱۳۹۲ AH (Solar).
۲۱. Statement of Ayatollah Khamenei in the Meeting of the Prime Minister of Japan with the Leader of the Revolution, ۳/۲۳/۱۳۹۸ AH (Solar).
۲۲. Statements of Ayatollah Khamenei during the Nowruz Meeting of a Group of Officials, ۱/۱۸/۱۳۹۵ AH (Solar).
۲۳. Statements of Ayatollah Khamenei in a Group Meeting of Students, ۱۴/۸/۱۳۷۶ AH (Solar).
۲۴. Statements of Ayatollah Khamenei in a Group Meeting of Students, ۱۲/۸/۱۳۷۲ AH (Solar).
۲۵. Statements of Ayatollah Khamenei in the Holy Shrine of Razavi, ۱/۱/۱۳۹۴ AH (Solar).
۲۶. Statements of Ayatollah Khamenei in the Meeting of Military Officials and Ambassadors of Islamic Countries, ۲۶/۲/۱۳۹۴ AH (Solar).
۲۷. Statements of Ayatollah Khamenei in the Meeting of Governmental Officials and Ambassadors of Islamic Countries, ۱/۲۵/۱۳۹۷ AH (Solar).

۲۸. Statements of Ayatollah Khamenei in the Meeting of Students, ۱۲/۸/۱۳۹۸ AH (Solar).
۲۹. Statements of Ayatollah Khamenei in the Meeting of Students, ۱۲/۸/۱۳۹۵ AH (Solar).
۳۰. Statements of Ayatollah Khamenei in the Meeting of Teachers and Workers, ۱۲/۲/۱۳۶۹ AH (Solar).
۳۱. Statements of Ayatollah Khamenei in the Meeting of the Commanders of the Islamic Revolutionary Guard Corps, ۶/۲۸/۱۳۹۵ AH (Solar).
۳۲. Statements of Ayatollah Khamenei in the Meeting of the Head and Officials of the Judiciary, ۵/۴/۱۳۹۸ AH (Solar).
۳۳. Tabarsi, Fadl Ibn Hassan, Majma' al-Bayan fi Tafsir al-Quran, Nasser Khosrow, Tehran: ۳rd Edition, ۱۹۹۳.
۳۴. Tabatabai, Seyyed Muhammad Hossein, Al-Mizan fi Tafsir Al-Quran, Islamic Publications Office, Qom Seminary Teachers Association, Qom: ۱۴۱۷ AH.
۳۵. Tamimi Amadi, Abdul Wahid bin Muhammad, Ghurar al-Hikam wa Durar al-Kalim, Dar al-Kitab al-Islami, Qom: ۱۴۱۰ AH.
۳۶. Tayyeb, Seyyed Abdul Hossein, Tafsir Atyb al-Bayan fi Tafsir al-Quran, Islam, Tehran: ۱۹۹۹.
۳۷. Zamani, Muhammad Hassan, Orientalists and the Quran, Bustan e Ketab, Islamic Preaching Office, Qom: ۲۰۰۶.